

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöspäivämäärä 21.05.2025 § 78

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 21.05.2025

§ 78

Joukkoliikenteen infratarpeiden katusuunnitelmat ja yleisten alueiden suunnitelmat

1525/10.03.01.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

suunnitteluinsinööri Inka Salo p. 044 018 7244

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä Kyrölänkadun ja Ulaaninkadun katusuunnitelmat (2025-10-101-K, 2025-10-201-K, 2025-10-151-Li, 2025-10-152-Li, 2025-20-101-K, 2025-20-201-K, 2025-20-151-Li ja 2025-20-152-Li) sekä wc-kohteita koskevat yleisten alueiden suunnitelmat (2025-8-101-K, 2025-9-101-K, 2025-11-101-K, 2025-12-101-K, 2025-13-101-K, 2025-14-101-K, 2025-15-101-K, 2025-16-101-K, 2025-17-101-K, 2025-18-101-K, 2025-19-101-K, 2025-21-101-K ja 2025-22-101-K).

Perusteluosa

Tiivistelmä

Joukkoliikenteen kuljettajien wc:itä sijoitetaan 15 kpl olemassa olevien päätepysäkkien yhteyteen, eri puolille kaupunkia. Lisäksi Ulaaninkadun ja Kyrölänkadun päätepysäkeille toteutetaan käänköpaikat. Käänköpaikat mahdollistavat linja-autojen kääntymisen kohteissa eteenpäin ajaen poistaen peruutustarpeen ja parantaen näin kohteiden liikenneturvallisuutta.

Wc-kohteiden alustava kustannusarvio on yhteensä 600 000 € (alv. 0 %) ja on siten hankesuunnitelman mukainen. Hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio oli 40 000 € per kohde, yhteensä 640 000 € (kohteita oli esitetty 16 kpl).

Kääntöpaikkakohteiden osalta Ulaaninkadun alustava kustannusarvio on 199 000 € (alv. 0 %) ja Kyrölänkadun 152 000 € (alv. 0 %). Kohteet ovat osa vuoden 2025 rakentamisen työohjelmaa.

Suunnitelman lähtökohdat

Joukkoliikenteen infratarpeisiin liittyvät katusuunnitelmat ja yleisten alueiden suunnitelmat sijoittuvat laajasti eri puolille kaupunkia. Suurin osa kohteista sijoittuu asemakaavan mukaisille katu-, pysäköinti-, viher- tai suojaviheralueille.

Poikkeuksena Kunnaksessa sijaitseva Hiekkannummen päätepysäkki, jossa ei ole asemakaavaa (yleiskaava voimassa, kaavamerkintä VR) ja Viuhan Hakaportinkadun kohde, joka sijoittuu nykyisen päätepysäkin yhteyteen asemakaavan mukaiselle erillispientalotontille (AO -13). Kaikista kohteista on laadittu yleisten alueiden suunnitelmat, jossa on esitetty rakennuksen sijoittuminen ympäristöön sekä mahdolliset ympäristön muutostyöt. Rakentamista varten suunnitelmat täydennetään rakennussuunnitelmiksi.

Suunnitelluista kääntöpaikoista Kyrölänkadun kohde Kivimaan kaupunginosassa sijoittuu asemakaavan mukaiselle katualueelle. Hennalan kaupunginosassa sijaitseva Ulaaninkadun kääntöpaikka sijoittuu pääosin asemakaavan mukaiselle katualueelle sekä osin asemakaavoittamattomalle alueelle. Asemakaavoittamalla kohdalla on voimassa yleiskaava (kaavamerkintä VL). Hyödyntämällä yleiskaavan VL aluetta, voidaan säilyttää Ulaaninkadun katualueen ja Kuulakadun asutuksen väliin sijoittuva puustoinen Lehmiojanpuiston viheralue. Kääntöpaikkakohteista on laadittu katusuunnitelmat, jotka täydennetään rakennussuunnitelmiksi rakentamista varten.

Wc-kohteiden suunnittelu perustuu kaupunkiympäristölautakunnan 22.5.2024 § 68 hyväksymään hankesuunnitelmaan. Tähän mennessä wc-tilojen järjestäminen on ollut liikennöitsijöiden vastuulla. Kohteiden valmistumisen myötä wc:t jäävät kaupunkitekniikan pitovastuulle ja kaupunki vuokraa ne edelleen liikennöitsijöille.

Kääntöpaikkakohteiden suunnittelun aloite on tullut liikennöitsijöiltä, jotka ovat toivoneet, että peruutettavista kääntöpaikoista tulisi päästä eroon eikä niitä toteutettaisi lisää. Peruuttaminen on tunnistettu turvallisuusriskiksi. Erityisesti Ulaaninkadun kohde on todettu vaaralliseksi, sillä linja-auto peruuttaa nykytilanteessa kolmion takaa suojatien yli. Peruutustarpeen poistaminen parantaa molemmissa kohteissa liikenneturvallisuutta ja näin ollen myös joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Kyrölänkadulla kolme lähekkäin sijaitsevaa pysäkkiä korvataan samalla yhdellä uudella, mikä vaikuttaa suoraan linjan aikatauluvarmuuteen.

Suunnitelman sisältö

Kuljettajien wc:iden sijoituskohteet on valittu perustuen joukkoliikenteen tarpeisiin. Hankesuunnitelmavaiheen jälkeen kohteita on tarkastelu vastaamaan Lahden seudun liikenteen (LSL) nykyisiä ja tulevia linjoja. Wc:t sijoittuvat ajantasauspysäkeille, joissa wc:ssä käynti on aikataulujen puolesta mahdollista. Sijoittumisessa on huomioitu mahdollisimman lyhyt kävely-yhteys pysäkille, ympäristön sekä itse wc:n kunnossapidettävyyys ympäri vuoden ja mahdollinen lähelle sijoittuva asutus. Kaikki kohteet on hankesuunnitelman mukaisen kustannusraamin puitteissa suunniteltu liitettäväksi vesi-, jätevesi- ja sähköverkkoon.

Mitoittavana rakennuksena suunnittelussa on käytetty hankesuunnitelman mukaista wc-elementtiä, jonka ulkomitat ovat: 1160x1160x2410 mm. Elementin seinäpintaan esitetään tehtäväksi maisemointia edistävä teippaus, joko yksivärinen tumman harmaa tai valokuvateippaus. Valokuvateippausta voidaan käyttää

kohteissa, joissa wc sijoittuu erityisen näkyvälle sijainnille katualueella. Alustavasti valokuvateippaukseksi on esitetty katusuunnitelmaselostuksen mukaista vihreää kasviprinttiä.

Wc-kohteet sijoittuvat vaihteleviin paikkoihin kaupunkiympäristöissä. Jokaisessa kohteessa ympäristön viheralueet ennallistetaan ja tarvittaessa maisemoidaan ympäristöön sopivilla puilla tai pensailla. Erityisesti mahdollinen lähelle sijoittuva asutus on huomioitu istutettavalla kasvillisuudella. Kasvillisuuden lisäämisessä on huomioitu myös kunnossapidon jatkuvat kustannukset, siten että lisättävä kasvillisuus noudattaa hoitoedellytyksiltään lähialueen nykyisiä vaatimuksia. Kaikissa kohteissa on huomioitu riittävä lumitila wc-elementin ja läheisten rakenteiden välillä, sekä selkeä, kivituhkapintainen kulkuyhteys wc:lle.

Ulaaninkadun ja Kyrölänkadun käänköpaikat mahdollistavat linja-autojen kääntymisen kohteissa eteenpäin ajaen poistaen peruutustarpeen ja parantaen näin kohteiden liikenneturvallisuutta. Samalla pysäkkien laatutasoa, pintamateriaaleja sekä mitoitusta parannetaan. Molemmat kohteet on mitoitettu telilinja-autolla ajettaviksi. Kyrölänkadulle on esitetty uusi päätepysäkki ja kääntöalue nykyisen hiekkaparkkialueen kohdalle. Kolme nykyistä, toisiaan lähekkäin sijaitsevaa pysäkkiä korvataan kohteessa yhdellä uudella pysäkillä, mikä vaikuttaa suoraan linjan ajoaikaan sitä parantavasti. Lisäksi alueella toteutetaan pysäkin tarvitsemat kevyen liikenteen järjestelyt sekä tehdään muutoksia suojateiden sijainteihin. Alueen rakennekerrokset uusitaan, valaistusta parannetaan ja alueelle istutetaan uusia katupuita. Suunnitelman myötä pysäköintimahdollisuus hiekka-alueella poistuu. Korvaavia pysäköintipaikkoja on suunnitelman nähtävillä olon jälkeen tarkasteltu sijoitettavaksi Kyrölänkadun varrelle.

Ulaaninkadun päätepysäkki siirretään suunnitelmassa osoitettuun sijaintiin. Kadun päähän sijoitetaan uusi joukkoliikenteen kääntöpaikka. Henkilöautot ajavat Ulaaninkatua kuten tähän asti, kääntyen suoraan Vilmankadulle ja Vilmankadulta

Ulaaninkadun ajoradalle kiertämättä kääntöalueen kautta. Ulaaninkadun kääntöpaikka sijoittuu kokoojakadun varrelle, jossa on nykyään 50 km/h nopeusrajoitus. Suunnittelun yhteydessä nopeusrajoitusta on tarkasteltu ja alueelle on osoitettu nopeusrajoitukseksi 40 km/h. Päätepysäkille on suunniteltu pysäkkisyvennys Ulaaninkadun varteen. Pysäkkisyvennyksen rakentamisen vuoksi muutama katupuu joudutaan poistamaan. Korvaavaa puustoa on esitetty sijoitettavaksi kääntöalueen eteläpuoliselle viheralueelle.

Joukkoliikenteen infratarpeiden katusuunnitelmat ja yleisen alueen suunnitelmat toteuttavat Lahden kaupungin strategiaa:

- *Suomen johtava ympäristökaupunki hyödyntää edelläkävijän potentiaalin ja tarjoaa yrityksille sekä asukkaille kestävän kaupunkirakenteen ja kilpailukyisen liiketoimintaympäristön*
- *Houkuttelemme uusia yrityksiä Lahden alueelle ketterällä ja monipuolisella kaavoituksella, lupapalveluja sujuvoittamalla sekä seudullisella yhteistyöllä.*

Ja näin ollen toteuttavat myös seuraavia elinvoimaa ja uudistumista mittaavia tavoitteita:

- *Lahti on hiilineutraali 2025*
- *Lahti nähdään hyvänä kumppanina*

Asianosaisten kuuleminen

Suunnitelmaluonnokset olivat nähtäville kaupungin verkkosivuilla sekä palvelutorin Lahti-Pisteellä 17.4.-5.5.2025 välisen ajan. Lähialueen kiinteistöjä tiedotettiin kirjeitse ja kuulutus julkaistiin viikolla 15 Nastola -lehdessä ja viikolla 16 Uusi Lahti-lehdessä. Lisäksi liikennöitsijöitä tiedotettiin asiasta sähköpostitse. Suunnitelmista saapui yhteensä neljä (4) muistutusta nähtävillä olon aikana. Alla on referoitu muistutusten pääkohdat. Muistutukset kokonaisuudessaan ovat liitteenä.

Muistutus 1

- Wc:stä on suora näkymä tontille ja tähän esitetään kunnollista näkösuojaa.

Vastine muistutukseen:

Hakaortinkadun suunnitelmaa on täsmennetty nähtävillä olon jälkeen. Istutettavaa kasvillisuutta oli jo ennen muistutuksen saapumista esitetty toivotulle puolelle.

Olemassa olevaa pensasrivistöä kuvaavaa merkintää on korjattu nähtävillä olon jälkeen. Uusien pensaiden lajivalinnat täsmennetään

rakennussuunnitelmavaiheessa. Mikäli olemassa olevaa kasvillisuutta joudutaan poistamaan rakentamisen aikana, se korvataan uudella. Wc-elementin pintaan on lisäksi mahdollista sijoittaa maisemointia edistävä valokuvateippaus.

Muistutus 2

- Ehdotetaan pysäkin ja wc:n sijoituspaikaksi Lehmiojanpuiston reunaa.
- Linja-autopysäkin ja wc:n rakentamista nyt esitettyyn sijaintiin ei hyväksytä seuraavista syistä:
 - Linja-autot lisäävät liikennevahinkoriskiä Ulaaninkadun varrelta lähtiessä
 - Rakentaminen aiheuttaa melua ja pölyä estäen tontin virkistyskäytön
 - Bussipysäkillä seisovasta bussista on näköyhteys tontin takapihalle
 - Bussin jarrutus- ja lähtöäänistä aiheutuu meluhaittaa
 - Wc:n sijoituspaikka pyörätien reunassa aiheuttaa vahinkoriskin

Vastine muistutukseen:

Päätepysäkki on sijoitettu asutuksen puolelle, olemassa olevan jkpp-yhteyden varrelle, jotta vältytään kadun ylitykseltä sekä erillisen jalkakäytävän rakentamis- ja kunnossapitokuluilta. Esitetyllä suunnitteluratkaisulla vähennetään joukkoliikenteen matkustajien onnettomuusriskejä, kun heidän ei tarvitse ylittää Ulaaninkatua

pysäkillä kuljettaessa. Jalankulkijoiden liikennevahinkoriskiä pienentämällä vähennetään vakavimpien onnettomuuksien todennäköisyyttä.

Rakentamisen aiheuttama tilapäinen haitta ei ole katusuunnitelmassa ratkaistava asia. Kohteiden rakentaminen on alustavasti aikataulutettu alkavaksi elokuussa 2025. Seisovan linja-auton kokonaiskorkeus on noin 3 m. Ottaen huomioon kadun varressa sijaitseva puustoinen valli, matkustajan istumakorkeus sekä linja-auton seisonta-aika pysäkillä, näköyhteys linja-autosta muistuttajien pihalle ei katsota haittaavan tontin käyttöä. Pysäkkikatoksena on tarkoitus hyödyntää nykyistä alueen katosta, jonka takaseinä ei ole läpinäkyvä. Tästä saadaan tarvittaessa lisäsuojaa. Nykyinen linja-autokalusto muuttuu enenevästi sähköiseksi. LSL joukkoliikennestrategian 2025–2035 mukaan lähes kaikki uudet bussit ovat sähköbussseja. Yleisesti ottaen linja-autot lähtöäännet ovat hetkellisiä, eivät jatkuvia ja kuuluvat kaupunkiympäristöön.

Wc:n sijaintia on tarkasteltu nähtävillä olon jälkeen. Maisemavallin korkeus wc:n esitetyllä sijoituskohdalla on noin +2 metriä jkpp-väylän pinnasta. Wc:n sijoittaminen Lehmiojanpuiston suuntaan toisi sen huomattavasti näkyvämmälle paikalle asuinpihojen suunnasta katsottuna sekä johtaisi päätepysäkkiaikamitoituksen pidentämiseen. Päätepysäkki ja wc-elementti on päädytty säilyttämään nykyisellä paikallaan. Wc:n ja katoksen sijoituksessa huomioidaan riittävä vara jkpp-väylän asfaltin reunaan. Suunnitelmaa on tältä osin tarkastettu nähtävillä olon jälkeen. Lisäksi wc:n pohjoispuolelle on lisätty maininta korvaavan kasvillisuuden sijoittamisesta, mikäli rakentamisen aikana puustoa jouduttaisiin poistamaan. Wc-elementin pintaan on myös mahdollista sijoittaa maisemointia edistävä valokuvateippaus kasviprinttinä.

Muistutus 3

- Kyrölänkadun kääntöpaikkaa pidetään kalliina ja esitetään sitä tehtäväksi nykyisen päätepysäkin yhteyteen metsän puolelle

- Matka pysäkillä pitenee pohjoisen suunnasta
- Keskellä mäkeä sijaitsevaa suojatietä vaaditaan poistettavaksi (kuvaliite)
- Nykyistä valaistusta pidetään riittävänä, valopylväitä ei saa poistaa
- Nykyistä parkkipaikkaa vaaditaan säästettäväksi pysäköinnille ja lumitilaksi
- Kyrölänkatu 6:ssa todetaan sijaitsevan kuskien nykyinen wc

Muistutus 4

- Kyrölänkatu 2-6 hallitus ja osakkaat vastustavat katusuunnitelmaa. Todetaan että linja-auton kääntöpaikka vie alueen parkkipaikan.
- Kääntöpaikkaa esitetään tehtäväksi nykyisen päätepysäkin pohjoispuolelle metsään.

Vastine muistutuksiin 3 ja 4:

Kääntöalueen rakentamista nykyisen päätepysäkin kohdille on tarkasteltu osana suunnittelua. Ratkaisu todettiin kustannuksiltaan n. 1,5 kertaiseksi. Nykyisen, leveän katualueen hyödyntäminen kääntöalueeksi on kustannushyötysuhteeltaan parempi ratkaisu kuin päätepysäkin rakentaminen luonnontilaiseen metsään. Korvaavia pysäköintipaikkoja on nähtävillä olon jälkeen tarkasteltu sijoitettavaksi Kyrölänkadun varrelle, uuden kääntöalueen pohjoispuolelle. Tämän osalta on tehty muutoksia nähtävillä olleeseen liikenteenohjaussuunnitelmaan. Kadun varressa sallitaan pysäköinti aikarajoitetusti 4h kerrallaan. Osoitetussa sijainnissa on tilaa noin seitsemälle (7) henkilöautolle, kun nykyiselle hiekkaparkkialueelle mahtuu noin 10 henkilöautoa.

Kyrölänkadun päätepysäkin siirtämisen ei katsota aiheuttavan muutosta joukkoliikenteen palvelutasoon sitä heikentävästi. Kävelymatka pysäkillä pohjoisen suunnasta pitenee noin 90 m. Muistutuksessa esitetyt suojatiejärjestelyt toteutuvat. Nykyinen, muistutuksessa vaaralliseksi todettu suojatie suunnittelualueen eteläreunasta poistuu ja suojatiet siirtyvät turvallisempiin sijainteihin. Alueelta ei

suunnitelmassa esitetä poistettavaksi valaisimia. Uudelle päätepysäkille asennetaan yksi uusi valaisinpylväs. Lumitilaa jää uuden kääntöpaikan pohjoispuoliselle, sorapintaiselle alueelle sekä Kyrölänkadun päähän nykyiselle päätepysäkille.

Wc:iden sijoittaminen perustuu kaupunkiympäristölautakunnan 22.5.2024 § 68 tekemään päätökseen joukkoliikenteen kuljettajien wc-tilojen järjestämisestä Lahden kaupungin alueella.

Lautakunnan toimivalta asiassa perustuu Lahden kaupungin hallintosäännön 2025/01 Kaupunkiympäristön palvelualueen erillissääntöjen toimivaltataulukkoon, kohta: yleisten alueiden pito.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote ilman liitteitä: asianosaiset, muistutusten jättäjät

Kaupunkitekniikka / projektipäällikkö, joukkoliikennepäällikkö, aluepäällikkö